

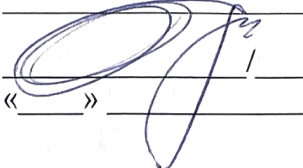
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

магістр
(освітній ступінь)

Кафедра Економічної теорії, обліку та оподаткування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

«   »   2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Менеджмент організації і публічне адміністрування
(Публічне адміністрування)
(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
	<u>Менеджмент організацій і адміністрування</u>

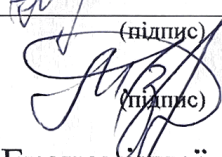
Розробники:

Мостовенко О.О., к.е.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

Зінченко М.М., к.е.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Економічної теорії,
обліку та оподаткування

протокол № 1 від «30» серпня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис) / Міг В.М.

Схвалено гарантом освітньої програми

Гарант ОП

(підпис) / Менеджмент організації і адміністрування
/ Зінченко М.М.

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол № 2 від «06» 09 2022 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.	КП	КР	РГР	Конт. роб				
				Разом	у тому числі										
Л	Лр	Пз													
	Менеджмент організацій і адміністрування	3	90		20		16	54				1	3	10	

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: заочна (вечірня)											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.	КП	КР	РГР	Конт. роб				
				Разом	у тому числі										
Л	Лр	Пз													
	Менеджмент організацій і адміністрування	3	90		10		8	72				1	3	12	

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни: є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК 1	Здатність розв'язувати складні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	
ЗК-01	здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК-02	здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо
ЗК-04	здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні
ЗК-05	здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології
ЗК-07	здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК-08	здатність до сприйняття змін, адаптації до нової ситуації та готовності приймати нестандартні рішення
Фахові компетентності	
СК-02	здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери
СК-03	здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.
СК-04	здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях
СК-05	здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними
СК-08	здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному,

	місцевому та організаційному рівнях
СК-09	здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування
СК-10	здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в
результаті засвоєння освітньої компоненти**

Код	Програмні результати
ПРН-2	Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії й проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.
ПРН-4	Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.
ПРН-8	Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових і етичних норм.
ПРН-11	Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні
ПРН-13	Незмінно дотримуватися морально-етичних засад у професійній діяльності.
ПРН-15	Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні й екологічні наслідки варіантів рішень.

Програма дисципліни

**Змістовий модуль 1. Публічне адміністрування як системне явище в
суспільстві**

Лекція 1 Предмет і методологічна основа публічного адміністрування.

Тема 1. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.

Тема 2. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування.

Тема 3. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Висновки: Публічне адміністрування – це цілеспрямована взаємодія публічних адміністрацій з юридичними і фізичними особами з приводу забезпечення реалізації законів та виконання основних функцій: орієнтуючого планування, яке визначає бажані напрями розвитку, створення правових, економічних та інших умов для реалізації інтересів учасників взаємодії, розподілу

праці, кооперування та координування діяльності, а також моніторинг результатів.

Поняття "публічне адміністрування" в останні роки набуло широкого розповсюдження та передбачає надання адміністративних послуг європейського рівня шляхом впровадження у практику діяльності принципів демократичного управління.

Публічне адміністрування це багатопланове визначення.

Публічне адміністрування охоплює безліч інститутів сучасного суспільства та знаходиться в призмі трьох глобальних підходів

У межах кожного підходу формується сфера міждисциплінарної взаємодії. Зростає значення публічного адміністрування, що покликане забезпечити соціальний добробут і підвищити ефективність державного управління.

Практичне заняття 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування.

Зміст заняття

Дати визначення понять "публічне адміністрування", "публічне управління", "державне управління" та "державне регулювання", зробивши посилання на інформаційне джерело, та охарактеризувати зміст цих понять. Вказати їх особливості за критеріями у порівняльній табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Особливості поняття "публічне адміністрування"

Критерії	Ознаки за поняттями			
	публічне адміністрування	публічне управління	державне управління	державне регулювання
1.				
2.				
3.				

Зробіть висновок щодо значення публічного адміністрування та його ролі у наукових дослідженнях. Поясніть, що спільного та відмінного у зазначених поняттях.

На основі аналізу зарубіжних та вітчизняних наукових джерел розкрити поняття публічного адміністрування. Встановити основні чинники, що вплинули на його появу у різних країнах.

Визначити чи має відрізнитись управління у публічній та приватній сферах діяльності.

Лекція 2 Основні теорії управління суспільством.

Тема 1. Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.

Тема 2. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських стосунків. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи.

Тема 3. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Висновки: Отже, науковці виділяють такі основні підходи до розуміння публічного адміністрування: структурно-функціональний, системний, психологічний,

соціально-інженерний, гуманітарний. На сьогодні, оскільки єдиної думки між науковцями та практиками не сформовано щодо поняття "публічне адміністрування", існує певна кількість методологічних підходів, проте основними лишаються два – соціально-інженерний та гуманітарний. На увагу заслуговують певні наукові школи, які незалежно одна від одної, сформувались у різних країнах, зокрема такі: класична школа, школа людських стосунків, школа "суспільного вибору", школа "соціології організацій" та когнітивний підхід до державного управління

Практичне заняття 2. Основні теорії управління суспільством.

Зміст заняття

"Соціально-інженерний та гуманітарний підходи до публічного адміністрування".

На основі аналізу даних про підходи до публічного адміністрування виділити переваги та недоліки сучасних методологічних підходів до публічного адміністрування. Надати обґрунтовану відповідь: прихильником якого підходу ви є?

Чи потрібно на сучасному етапі розвитку для України здійснювати розвиток публічного адміністрування?

Обґрунтувати власну думку із наведенням прикладів.

Лекція 3 Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфер.

Тема 1. Співвідношення економіки та політичної економії.

Тема 2. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.

Тема 3. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика.

Висновки: Отже, прийнято вважати, що у політичній сфері людина приймає рішення керуючись відповідно такими ж принципами, що й в економічній сфері. Публічна сфера, як зазначалось раніше, – єдність політичної, економічної та соціальної сфер, представляє слабо структуровані зв'язки між ними, проте умовно виділяють вплив таких складових.

Таким чином, складна взаємна інтеграція політики та економіки у суспільстві активно позначається також на соціальних процесах публічного управління, зокрема публічного адміністрування.

Практичне заняття 3. Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфер.

Зміст заняття

Розглянути особливості поведінки людей в економічній, соціальній та політичній сферах.

1. Визначити суб'єкти, об'єкти та предмет взаємодії.
2. Навести приклади ринкових відносин у означених сферах, встановити співвідношення сфер та позначити пріоритетну, якщо така є, обґрунтувати власну точку зору.
3. Схематично представити взаємодію та взаємовідносини суспільства та економіки. Зазначити роль та місце громадських організацій та об'єднань.

Лекція 4 Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Тема 1. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства.

Тема 2. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.

Тема 3. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Висновки: Громадянське суспільство разом із засобами масової інформації виступають своєрідним критерієм рівня захищеності громадян, регулятором горизонтальних зв'язків у публічній владі; з їх розвитком зменшується вірогідність узурпації влади. Роль громадських організацій у публічному адмініструванні полягає у тому, що вони своїм різноманіттям заповнюють ту частину сфери у суспільному житті, яку з часом перестає забезпечувати держава, надаючи свої послуги. Також ці організації починають брати на себе завдання посилення відповідальності уряду за прийняття рішень, а також підвищення проінформованості суспільства та ефективності уряду.

Практичне заняття 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Зміст заняття

"Філософія спільної долі": яке Ваше розуміння і ставлення до даного феномену? Чи можна у зв'язку з цим виділити специфічні ознаки для державного рівня управління? Поясніть чи притаманні особливості цього феномену українському суспільству та чи має соціум розвиватись у цьому напрямі, думку обґрунтуйте.

"Громадянське суспільство". 1. Навести приклади громадянських організацій, з якими ви стикались. 2. Охарактеризувати, яких сфер публічного адміністрування вони торкаються. 3. Відповідь обґрунтувати, зазначити особливості функціонування якщо такі є.

Лекція 5 Публічне адміністрування та влада

Тема 1. Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування.

Тема 2. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада.

Тема 3. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Висновки: Аналіз визначення "влада" дозволяє дійти висновку, що більшість трактувань пов'язано безпосередньо з державою. Держава являє собою організацію публічної влади, необхідної як для досягнення інтересів і потреб окремих груп населення, так і для виконання загальних справ, що впливають із природи будь-якого суспільства.

Отже, кожен із суб'єктів суспільного розвитку – держава, бізнес, соціум – мають виконувати кожен своє завдання. Держава повинна забезпечувати безпеку та рівні умови для розвитку бізнесу та громадян; бізнес-структури мають максимізувати прибутки та накопичувати матеріальні блага, мінімізуючи екологічні та соціальні витрати; суспільство (соціум) має розвивати соціальний капітал і зберігати демократичні цінності, не розмінюючись на популістські подачки.

Практичне заняття 5. Публічне адміністрування та влада

Зміст заняття

Викладач надає інформацію щодо законодавчого регулювання лобістської діяльності в Україні. Студенти самостійно її аналізують, дискутують і мають відповідати на такі питання :

1. У чому полягає сутність лобізму, яким чином проявляється лобізм?
2. Пояснити, чому у багатьох країнах світу лобізм урегульований на рівні закону?
3. Чим на вашу думку спричинена необхідність законодавчого регулювання діяльності лобістів в Україні?
4. Які існують способи взаємодії між державою та групами інтересів?

Викладач надає інформацію щодо особливостей та основних тенденцій розвитку влади. Студенти формують власну думку з приводу розвитку подій, а також критично осмислюють проблемні питання у поданому матеріалі за допомогою дискусії.

Влада є центральною політичною категорією. Вона дає ключ до розуміння сутності і призначення політичних рухів і самої політики. Тому розуміння сутності влади й знання форм її здійснення є однією з основних передумов ефективної політичної діяльності, дозволяє виділити політику і політичні відносини з усієї групи суспільних відносин.

1. Порівняти основні характерні ознаки влади як соціального явища і політичної влади.
2. Дати відповідь на питання про спільне і відмінне між політичною і державною владою.
3. Звернути увагу на фактори легітимізації влади.
4. Розкрити її функції в життєдіяльності суспільства.
5. Порівняти основні ознаки різновидів політичних режимів (тоталітарного, авторитарного, демократичного).
6. Розглянути реалізацію народовладдя в демократичному суспільстві.
7. Визначити сутність та умови функціонального розподілу влади на законодавчу, виконавчу і судову.

Лекція 6 Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.

Тема 1. Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування.

Тема 2. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.

Тема 3. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування.

Тема 4. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Висновки: Місцеве самоврядування - демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.

Особливістю взаємодії публічних організацій на рівні муніципальної публічної влади, враховуючи принципи децентралізації, має стати так званий

принцип "публічного адміністрування", який передбачає надання певного кола державних послуг безпосередньо від державних структур до незалежних спеціалізованих публічних організацій.

Практичне заняття 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Зміст заняття

"Від інтелект-карти до карт BRIEF".

Об'єкт моделювання – це системи муніципальної публічної влади та місцевого самоврядування України.

Використовуючи методику створення карти пам'яті, побудувати структуровану карту BRIEF за наданою викладачем або за самостійно обраною проблематикою з метою удосконалення аспектів взаємодії публічного адміністрування та муніципальної публічної влади.

Карти BRIEF пояснюють і узагальнюють важливу інформацію. Вони корисні та зручні для керівників, допомагають коротко викладати зміст звітів про результати роботи, висновків, зроблених на зборах, і узагальнювати стратегії.

Переваги BRIEF полягають у тому, що вони здатні висловити корпоративну ідеологію, виділити ключовий аспект нового продукту і т.д., спростити складну проблему, на розуміння якої пішло б багато часу. Такі карти допомагають забезпечити спрямованість розвитку означеної теми і підтримують її чіткість та послідовність.

Обґрунтувати, чи доцільно використовувати цю методику для контролю діяльності публічної влади.

Аналіз повноважень посадових осіб та органів міського самоврядування.

Обрати будь-який перелік повноважень.

Відповідно до обраного органу чи посадової особи, а також вибраних повноважень, подати коротку характеристику діяльності суб'єкта.

Визначити місце та роль у системі міського врядування.

Виявити взаємозв'язок між елементами системи міського самоврядування.

З наведених викладачем основних ситуативних проблем наявного адміністративно-територіального устрою держави необхідно обрати ті, які потребують першочергового вирішення, та інші проранжувати за ступенем важливості.

Навести власні приклади вирішення означених проблем та обґрунтувати власну думку.

Лекція 7 Закони та принципи публічного адміністрування

Тема 1. Взаємозв'язок та взаємозалежність законів та принципів соціального управління.

Тема 2. Приклади застосування принципів публічного адміністрування.

Тема 3. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування.

Висновки Управління суспільством - головне призначення публічного адміністрування.

Загальний закон соціального управління - залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади. Закон

системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.

Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Практичне заняття 7. Закони та принципи публічного адміністрування

Зміст заняття

Визначити та надати схематичне зображення взаємозв'язку між законами, закономірностями і принципами управління соціальними системами:

- 1) принципи соціального управління;
- 2) загальні закони соціального розвитку;
- 3) закони і закономірності соціального управління; 4) закони певного періоду соціального розвитку.

У чому полягає суттєва відмінність між принципами та методами саме соціального управління порівняно з принципами управління підприємницької діяльності?

"Адміністративний процес та адміністративне виробництво". Розглянути адміністративний процес: нові підходи до розуміння.

1. Дати визначення адміністративного акту, охарактеризуйте його особливості.
2. Пояснити, що таке правовий режим адміністративного акту?
3. Адміністративний договір: у чому його суть і роль в системі правового регулювання?
4. Визначити, у чому полягає специфіка нормативних правових актів місцевого самоврядування?

Лекція 8 Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Тема 1. Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія.

Тема 2. Визначення цінностей та цілей - визначальна ланка прийняття рішень.

Тема 3. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.

Висновки: Визначити пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Практичне заняття 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Зміст заняття

Необхідно заповнити табл. 8.1, до якої слід занести всю необхідну інформацію щодо державних управлінських рішень з розбивкою за класифікаційними ознаками.

Таблиця 8.1

Типологія державно-управлінських рішень

Класифікаційні ознаки	Вид державно-управлінських рішень	Характеристика	Особливості
-----------------------	-----------------------------------	----------------	-------------

За змістом			
За джерелом потрапляння			
За часом використання			
За характером виникнення			
Додати за ознаками			

Оскільки процес прийняття рішень розпадається на окремі етапи і функціональні фази, то подані складові елементи процесу прийняття політичних державних рішень необхідно розташувати у логічній цілісній послідовності та навести приклади.

Розробка і гласний розгляд альтернативних варіантів політичного вирішення суспільних проблем.

Визначення пріоритетних проблем і формування політичного "порядку денного".

Контроль за перебігом здійснення рішення і "зворотний зв'язок" з його результатами.

Остаточний вибір, формулювання і легітимізація прийнятого рішення.

Реалізація та введення в політичну практику прийнятих рішень.

Необхідно заповнити табл. 8.2, зазначивши, за якими питаннями відбувається взаємодія та формування політичних рішень, де виділяються формальні і неформальні ланки, офіційні та неофіційні канали вироблення і підготовки рішень.

Таблиця 8.2

Типологія політичних рішень

Суб'єкти	Рівень інтеграції інтересів	
	Центральний	Локально-регіональний
Громадяни		
Офіційні представники громадян		
Представницька форма		
Активісти громадських груп (громадські делегати)		
Непредставницька форма		

"Діапазон та сфера керівництва державного управління".

Пояснити, що означає розподіл завдань у колективі, з урахуванням верхньої межі можливостей виконавця на різних рівнях державного управління та навести приклади, наголосивши на відмінностях певних організаційних рівнів.

Що становить "Закон ситуації" або об'єктивізація доручення?

Проаналізувати сукупність факторів, які потенційно здатні підвищити норму керованості стосовно до будь-якого конкретного структурного підрозділу або відомства відповідної державної установи.

Чи варто надавати значення в діяльності державних службовців певної ваги принципу збереження свободи маневрів?

У чому причини необґрунтованої активності начальників, що беруть на себе роботу, яка є поза зоною їх органічних функцій? Згрупувати за ознаками та навести приклади.

"Взаємовідносини адміністрацій та суспільства з приводу надання адміністративних послуг".

Чим відвідувач адміністративного органу відрізняється від клієнта?

Пояснити чи можливо кожному робітнику адміністративного апарату довіряти контакти з відвідувачами?

Лекція 9 Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування

Тема 1. Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування.

Тема 2. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

Висновки: Визначити особливості цінностей та цілей кожного з рівнів та поетапно сформулювати підхід щодо розробки та прийняття управлінських рішень у публічному адмініструванні, що спрямовані на забезпечення досягнення поставлених цілей.

Практичне заняття 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування.

Зміст заняття

Побудувати дерево цілей, використовуючи системний підхід та методика SMART для вирішення проблем публічного адміністрування за одним із зазначених напрямів:

1. Збільшення потоку інвестицій у регіональну економіку.
2. Поліпшення якості життя інвалідів.
3. Благоустрій міста при дефіциті бюджетних коштів.
4. Підвищення ефективності взаємодії комунальних служб з громадянами.
5. Стимулювання піших та велосипедних прогулянок населення.
6. Зменшення кількості летальних випадків серед працівників у галузях з високим рівнем травматизму.
7. Підвищення якості освіти в регіоні.
8. Поширення інформаційних технологій в усіх сферах господарської діяльності міста.
9. Розвиток інноваційної діяльності в місті.
10. Забезпечення умов для розвитку будівництва в регіоні.
11. Забезпечення державою соціальної безпеки людини і населення.
12. Зниження рівня шуму в окремих мікрорайонах міста.
13. Реалізація ремонтних заходів у місті.
14. Покращення благоустрою прибудинкових територій силами місцевих жителів із залученням працівників комунальних служб.
15. Покращення механізму взаємодії громадських організацій з міськими органами влади.

Заповнити табл. 9.1, до якої слід занести всю необхідну інформацію щодо цінностей та цілей публічного адміністрування.

Таблиця 9.1

Особливості цінностей та цілей публічного адміністрування

Перелік цілей	Перелік цінностей	Переваги або можливості	Недоліки або можливі труднощі
Центральні органи влади (держава)			
...			
Регіональні органи влади (область)			
...			
Керівництво (підприємство та/або організація)			
...			
Голова родини (сім'я)			
...			
Людина (громадянин)			

...			
-----	--	--	--

Визначити особливості цінностей та цілей кожного з поданих у табл. 9.1 рівнів та поетапно сформувати підхід щодо розробки та прийняття управлінських рішень у публічному адмініструванні, що спрямовані на забезпечення досягнення поставлених цілей.

Розглянути поданий перелік національних цілей та інтересів (табл. 9.2), визначити тривалість їх досягнення (короткостроковий, середньо- та довгостроковий термін), на вашу думку згрупувати подані пріоритети та інтереси у блоки із зазначенням їх пріоритетності досягнення.

Таблиця 9.2

Вихідні дані для аналізу національних цілей та інтересів

Національні цілі та інтереси	Підстава для реалізації	Тривалість досягнення, кінцевий строк	Ранг
Створення соціально-економічних і правових умов у країні для як найповнішої реалізації прав і свобод людини			
Забезпечення глобальної і регіональної безпеки, запобігання війн і озброєних конфліктів, забезпечення готовності до відбиття і припинення агресії проти країни			
Реформування економіки пріоритету соціальної сфери			
Затвердження рівноправної, взаємовигідної співпраці із зарубіжними країнами			
Зміцнення державності			
Попередження злочинності, зокрема організованої та корупції			
Нейтралізація міжнародних суперечностей на основі об'єднуючих народи країни загальнонаціональних цінностей			
Рациональне використання природних ресурсів країни			
Формування пошани до пам'яті предків, національної історії, культури і традицій			

Сформулювати, на власну думку, основні національні цілі та інтереси країни (мінімум три) за ступенем важливості та тривалістю досягнення (від стратегічних цілей до короткострокових). У ході виконання завдання необхідно використовувати чинні нормативно-правові акти та законопроекти, напроти кожної цілі потрібно зазначити які статті нормативно-правових актів допомогли визначити відповідну національну мету та інтереси країни.

Змістовний модуль 2. Організація публічного адміністрування та його роль в соціальній та економічній сферах

Лекція 10 Механізм, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Тема 1. Структура механізму та органів публічного адміністрування. Типологізація органів публічного адміністрування.

Тема 2. Проблеми вибору найкращої форми правління. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів. Стиль публічного адміністрування.

Тема 3. Особливості виникнення та етапи розвитку екстраполярої ("тіньової") економіки при переході до ринку в Україні.

Тема 4. Прихована, неформальна та нелегальна економіка. Масштаби "тіньовизації" економічних процесів у різних видах підприємницької діяльності.

Висновки: Розкрити структуру механізму органів публічного адміністрування. Принципи організації діяльності органів публічного

адміністрування. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування. Форми та види "тіньової" економічної діяльності в українській економіці. Організаційно-економічні механізми зниження рівня експолярної економіки в Україні.

Практичне заняття 10. Механізм, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Зміст заняття

"Механізм публічного адміністрування". Використовуючи інформаційні дані ситуацій, що надає викладач, необхідно:

1. Розробити план дій щодо розвитку публічних організацій.
2. Описати використані методи публічного адміністрування.
3. Зазначити, який стиль публічного адміністрування доцільно застосовувати.
4. Вказати, який із принципів організації діяльності органів публічного адміністрування буде найефективніший в означеній ситуації.
5. Вказати, яка зі складових механізму публічного адміністрування у поданій ситуації ефективніша, пояснити чому, на вашу думку. Вказати складовий елемент механізму, який потребує удосконалень, зазначити мінімум два заходи з його удосконалення.

"Електронне урядування". Заповнити табл. 10.1, внести всю необхідну інформацію щодо особливостей електронного урядування.

Таблиця 10.1

Характеристика електронного урядування

Назва ознаки (типу)	Характеристика	Особливості
	Органи влади – Чиновники	
...	...	...
	Органи влади – Населення	
...	...	...
	Органи влади – Громадські об'єднання	
...	...	...
	Органи влади – Бізнес структури	
...	...	...

Сформулювати переваги від запровадження електронного урядування. Які можуть виникнути перешкоди під час впровадження системи електронного урядування та які існують недоліки.

Лекція 11 Бюрократія в системі публічного адміністрування

Тема 1. Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М.Вебера.

Тема 2. Сучасні підходи в оцінювати бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії.

Тема 3. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Висновки: розкрити сутність поняття «бюрократія» та сучасні підходи в оцінювання бюрократії. Поняття бюрократії в творчості М.Вебера. Виділити ознаки та атрибути бюрократії. Охарактеризувати роль і вплив бюрократії в системі управління розширюються і посилюються тією обставиною, що чиновник, який обіймає ту чи іншу посаду в адміністративному апараті є фахівцем або експертом зі свого профілю роботи, в той час як завоював свій пост на виборах політик часто не в повній мірі володіє ситуацією в тій сфері, для управління якої він обраний. До того ж він володіє інформацією, необхідної для прийняття рішень по тим чи іншим політичним і управлінським проблемам.

Практичне заняття 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Зміст заняття

Оцінити актуальність поданих висловлювань навести приклади сфер їх практичного використання на сьогодні:

- 1) політичні офіси повинні заповнюватися шляхом конкуренції на політичній арені; бюрократичні офіси повинні заповнюватися шляхом конкуренції на бюрократичній арені;
- 2) політичні службовці повинні відбиратися на основі їхньої політичної компетенції; бюрократичні службовці повинні відбиратися на основі їхньої бюрократичної компетенції;
- 3) політики повинні оцінюватися електоратом або їхніми політичними керівниками; службовці повинні оцінюватися їхніми політичними контролерами або їхніми бюрократичними керівниками;
- 4) політичний офіс повинен мати часові обмеження і бути предметом вільних виборів; бюрократичний офіс не повинен мати часових обмежень і бути предметом правомірної поведінки.

Надати есе на тему "Бюрократія: неминуче або штучне?". Розглянути бюрократію у межах кожного з трьох основних підходів її характеристики.

"Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії".

Сформулювати найрозповсюдженіші підходи до бюрократії, заповнивши табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Підходи в оцінюванні бюрократії

Назва підходу	Коротка характеристика	Переваги	Недоліки	Приклад
1.				
2.				
3.				

Лекція 12 Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Тема 1. Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.

Тема 2. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Висновки: У загальному вигляді корупція (від лат. corrumpere – псувати) – використання посадовою особою своїх владних повноважень та довірених йому прав з метою особистої вигоди, що суперечить встановленому закону та правилам. Зазвичай, термін застосовується до бюрократичного апарату.

У Законі України "Про запобігання корупції" із змінами, внесеними згідно з Законом № 1700-VII від 28.12.2014 редакція від 03.08.2022р. зазначено, що корупція – використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Отже, корумповані дії обов'язково передбачають протиправне використання особою наданих їй службових повноважень або пов'язаних з ними можливостей.

Практичне заняття 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Зміст заняття

Встановити, чи є корумповані дії, якщо так, то визначити можливий тип корупції, власну думку обґрунтувати та запропонувати заходи щодо їх усунення.

Ситуація 1: Представник громадської організації висловив подяку на правах співпраці із державним службовцем, який відстоював інтереси організації у відповідному міністерстві. Подяка полягала в розмірі п'яти тисяч гривень, а також у тому, що за необхідності при першій нагоді державний службовець отримає підтримку електорату, зокрема серед членів зазначеної громадської організації.

Ситуація 2: Підприємство щорічно подає вчасно звіти до органів статистики та екології про обсяги шкідливих викидів. Проте інколи ці звіти не проходять перевірки на відповідність дійсності, оскільки персонал підприємства дещо занижує показники, щоб не сплачувати чималі штрафи та не витратити великі суми на оновлення обладнання. Службовці органів статистики та екології заплющують очі на певну невідповідність, бо отримують подяку від керівництва персоналу в розмірі суми, що в десятки разів менше за суму штрафів.

Ситуація 3: До відділення реанімації лікарні потрапило п'ять пацієнтів приблизно в однаково складному стані, проте різної вікової категорії. Зміна може якісно надати допомогу лише чотирьом пацієнтам, інші або мають чекати або власним коштом потрапити до іншої лікарні, що знаходиться за три квартали. Громадянин, який дізнався про можливість обслуговування, звертається до головного лікаря зміни відділення реанімації з проханням, що підкріплено сумою в розмірі п'ятнадцяти тисяч грн, обслужити його протеже першим.

Лекція 13 Публічне управління в будівництві

Тема 1. Розвиток будівельної галузі: стан, проблеми. Державний архітектурно-будівельний контроль та нагляд.

Тема 2. Житлове будівництво: особливості, програми державної підтримки. Концепція публічного управління містобудуванням.

Тема 3. Відкрите просторове планування (pMap). Генеральна схема планування території України.

Висновки: Вивчити особливості розвитку та функціонування будівельної галузі. Ознайомитися із аспектами державного архітектурно-будівельного контролю, нагляду, а також концепцією публічного управління містобудуванням. Розглянути Генеральну схему планування території країни та просторове планування pMap.

Практичне заняття 13 Публічне управління в будівництві

Зміст заняття

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно детально опрацювати матеріал і підготувати відповіді на такі питання:

1. Децентралізація державного управління в сфері будівництва.
2. Ціноутворення у будівництві.
3. Аналіз чинників, що зумовлюють проблеми в сфері публічного управління будівництвом.
4. Взаємодія органів влади, громадян та бізнесу в будівельній сфері.
5. Землевідведення та землекористування в будівництві.
6. Відповідальність органів місцевого самоврядування у сфері

містобудування.

7. Участь громади у містобудівній діяльності.

Лекція 14 Зарубіжний досвід у сфері публічного управління ЖКГ, будівництвом та енергоефективністю

Тема 1. Моделі управління сектором житлово-комунального господарства: світовий досвід.

Тема 2. Досвід країн США та Західної Європи щодо реформування ЖКГ. Зарубіжний досвід впровадження системи енергоменеджменту.

Тема 3. Зарубіжний досвід управління в капітальному будівництві.

Висновок: вивчити зарубіжний досвід в сфері публічного управління житлово-комунального господарства, будівництва та енергоефективності, зокрема США та країн Західної Європи та можливість його імплементації в український законодавчий простір.

Практичне заняття 14. Зарубіжний досвід у сфері публічного управління ЖКГ, будівництвом та енергоефективністю

Зміст заняття

1. Досвід впровадження енергетичних проектів.
2. Зарубіжний досвід функціонування енергосервісних компаній.
3. Досвід зарубіжних країн щодо реалізації державних та муніципальних програм підтримки житлового будівництва.
4. Досвід європейських країн щодо реформування комунального сектору.

Лекція 15 Публічне адміністрування та економіка

Тема 1. Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки.

Тема 2. Від економіки індустріального типу до постіндустріальної економіки. Основні характеристики сучасної економічної системи.

Тема 3. Основні напрями державного регулювання економіки.

Тема 4. Керуюча система в період криз і спадів.

Висновки: Отже, одним з головних напрямів розвитку сучасної економічної системи є самоідентифікація її суб'єктів та перехід переважної їх більшості на самозабезпечення власних потреб.

Для повноцінного функціонування і розвитку всіх сфер суспільства органи влади, публічні організації та бізнес-структури, перш за все, мають забезпечувати процес вироблення засобів у економічній системі.

Практичне заняття 15. Публічне адміністрування та економіка

Зміст заняття

Визначити основні ознаки соціально орієнтованої економіки. Чи існує в Україні корпоративна соціальна відповідальність, наведіть приклади. Вказати фактори, що перешкоджають, та зазначте фактори, які можуть перешкоджати становленню та розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Навести приклади.

"Соціально-економічні кризи та спади".

1. Визначити у чому полягає відмінність соціальних та економічних криз та спадів.

2. Класифікувати причини виникнення соціально-економічних криз та спадів, на кожний навести приклади, зазначити найбільш розповсюджені та які є специфічними саме для України.

3. Проранжувати за руйнівним ступенем наслідки для різних сфер життєдіяльності соціально-економічних криз, зазначивши спочатку найбільш руйнівні, об'єднавши за необхідності їх у групи з певними відокремленими ознаками. Встановити до яких має найбільшу схильність українське суспільство та економіка, обґрунтувати власну точку зору.

Пояснити, у чому полягає сутність показника "індекс людського розвитку". Охарактеризувати його зміни по відношенню до трьох країн, зробити висновки.

Навести перелік особливостей економіки індустріального та постіндустріального типів, визначити для кожного роль громадських об'єднань та місце суспільного сектору. Навести приклади.

Тема 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки.

Тема 1. Вплив публічних організацій на діяльність монополістів.

Тема 2. Державні корпорації: проблеми та перспективи.

Тема 3. Взаємодія соціально відповідальних корпорацій з громадськими об'єднаннями в економічній сфері.

Висновки: Отже, взаємовідносини суспільства та економіки розвиваються стрімко на невпинно, залежно від структури суб'єктів господарювання, а також впливу зовнішніх умов, що формують суспільні взаємовідносини. На сьогодні підприємницька діяльність набула таких основних ознак. Взаємодія громадян країни у сфері економіки спрямована, перш за все, на отримання певних благ та послуг, а також на перерозподіл доходів з метою забезпечення соціальної справедливості в суспільстві. Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки.

Однією з умов забезпечення підприємницької діяльності є антимонопольне регулювання, яке передбачає: регулювання розподілу та місткості ринків; тарифне регулювання експортно-імпортних операцій; використання державних замовлень та контрактів; встановлення стандартів та показників якості товарів і послуг; декларування змін цін та встановлення обмежень вищої межі рівня цін і тарифів, а також регулювання певних норм рентабельності.

Практичне заняття 16. Найважливіші функції публічного адміністрування у сфері економіки.

Зміст заняття

На прикладі поданих викладачем ситуацій, навести перелік специфічних ознак держави, що характеризують її як гарант розвитку підприємницької діяльності.

Надати схему, яка пояснює яким чином держава забезпечує умови для підприємницької діяльності.

Проаналізувати особливості розвитку підприємницької діяльності, сформулювати рекомендації щодо покращення значень за показниками.

Пояснити, що собою являє поняття "механізм правозастосування"? Охарактеризувати стадії процедури правозастосовної діяльності.

"Управління власністю в умовах демократичної, правової держави".

1. Зазначити основних суб'єктів публічного адміністрування, що взаємодіють з державними органами, конкретизувавши з якими саме та з якого приводу.
2. Вказати причини взаємодії із суб'єктами господарювання.

Надати перелік особливостей прояву демократичності відносин з приводу власності, у тому числі на прикладі зарубіжних країн.

Тема 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях.

Тема 1. Поняття та види добровільних об'єднань. Загальні принципи управління в добровільних об'єднаннях.

Тема 2. Управління в громадських об'єднаннях. Управління в суспільно-господарських об'єднаннях. Управління в господарських товариствах, що мають на меті отримання прибутку.

Тема 3. Управління в релігійних об'єднаннях.

Висновки: Отже, на сьогодні в Україні на законодавчому рівні не встановлено чіткого визначення добровільних об'єднань, тому доцільно спиратись на найбільш узагальнене та об'ємне визначення про господарські об'єднання (ст. 70 Господарського кодексу України), де зазначено, що підприємства та організації мають право на добровільних засадах об'єднувати свою господарську діяльність (виробничу, комерційну та інші види діяльності).

Загальні ознаки особливостей управління у добровільних об'єднаннях: 1) добровільність участі та, зазвичай, ініціатива створення; 2) законність мети існування об'єднання; 3) самоврядність створення, тобто в законодавчих межах, але за правилами, що самостійно встановлюють учасники об'єднання.

Практичне заняття 17. Корпоративна влада та публічне адміністрування в добровільних об'єднаннях

Зміст заняття

По-справжньому зацікавлених осіб у появі нових продуктів та послуг, можна перерахувати у такому порядку відповідно до рівня зацікавленості: споживачі, власники підприємств, наймані працівники, постачальники, фінансисти, податківці, суспільство. Чи справедливий цей перелік у зазначеній послідовності для продуктів та послуг державних інститутів?

Розглянути етапи еволюції системи функціонального представництва, на кожному з яких домінували ті або інші їх типи:

- 1) радянський етап "бюрократичного корпоративізму" (до кінця 1980-х рр.);
- 2) активізація клієнтсько-патронажних зв'язків (з середини 1980-х рр.);
- 3) плюралістичне представництво (кінець 1980-х – середина 1990-х рр.);
- 4) рекорпоративізація (близько 1993 р. – до сьогодні);
- 5) бюрократичний патронаж (початок 1990-х рр. – до сьогодні).

Розглянути механізм встановлення залежності держави від корпоративних інтересів, головним чином на прикладі регіональних адміністративних та економічних еліт.

Тема 18. Відповідальність у публічному адмініструванні.

Тема 1. Правопорушення та відповідальність державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Тема 2. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування,

за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

Тема 3. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Висновки: отже, влада повинна забезпечувати мінімально необхідні умови успішної діяльності людини за рахунок дотримання встановленого порядку і стабільності. Демократичній політичній культурі притаманна впевненість громадян, по-перше, в їхній спроможності впливати на діяльність органів влади, а по-друге, – в тому, що влада відповідально ставиться до їхніх потреб.

Відповідальність органів та посадових осіб – один із принципів місцевого самоврядування, органів державної влади та місцевого самоврядування.

Діяння або бездіяльність суб'єктів міжнародного права, що суперечать нормам і принципам міжнародного права або власним зобов'язанням і заподіюють шкоду іншому суб'єкту, групі суб'єктів міжнародного права або всьому міжнародному співтовариству трактують як міжнародні правопорушення публічної діяльності.

Практичне заняття 18. Відповідальність у публічному адмініструванні.

Зміст заняття

"Найпоширеніший вид адміністративних стягнень".

1. Охарактеризувати, що собою представляє адміністративне стягнення і адміністративний штраф, навести приклади випадків їх застосування;

2. Визначити у чому полягає превентивний аспект адміністративного штрафу та чи мають можливість громадські організації впливати на розміри та/або механізми адміністративних стягнень. Пояснити, яким чином громадські організації мають впливати на прийняття рішень законодавчої та/або судової влади щодо юридичного забезпечення публічного адміністрування;

3. Заповнити табл. 18.1, розподіливши інформацію щодо складових ознак адміністративного штрафу:

- 1) обов'язок сплатити штрафну суму правопорушником;
- 2) загроза застосування адміністративного стягнення взагалі;
- 3) загроза застосування до правопорушника підвищеної адміністративної відповідальності, а іноді й кримінальної;
- 4) настання для винної особи певних правообмежень (адміністративного покарання);
- 5) факт повсякденної діяльності органів адміністративно-штрафної юрисдикції.

Таблиця 18.1

Елементи адміністративного штрафу

Конкретно-превентивний	Загально превентивний

"Функціональна складова системи державного адміністративного управління".

Викладач надає інформацію про відомства державних органів влади, необхідно розподілити завдання, функції та відповідальність між різними відомствами (рівнями) державного управління.

Охарактеризувати такі критерії сучасного об'єктивного оцінювання державного службовця незалежно від посади та рангу:

1. Ділова результативність.

2. Професійна продуктивність.
3. Персональна ефективність.

Вказати показники за якими можна оцінювати зазначені критерії.

Тематика індивідуальних завдань

1. Джерела ідей управління суспільством і країною.
2. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
3. Японський варіант людських відносин.
4. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм».
5. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.
6. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.
7. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
8. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
9. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.
10. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
11. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
12. Держава як суб'єкт політичної влади.
13. Взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.
14. Бюрократія як наукова категорія.
15. Основні ознаки та атрибути бюрократії.
16. Політизація вищого чиновництва.
17. Поняття корупції та корупційних дій в будівництві
18. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
19. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.
20. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
21. Основні види соціальної допомоги держави.
22. Публічне адміністрування в будівельній сфері.
23. Принципи оцінки ефективності реалізації соціальної політики.
24. Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки.
25. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування у сфері економіки.
26. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності в будівництві.
27. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.
28. Управління власністю в умовах демократичного устрою.
29. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.
30. Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засаді конкуренції.
31. Механізми взаємодії суспільства та економіки.
32. Публічне адміністрування: історія та сучасність.
33. Суспільні відносини в системі публічного адміністрування.
34. Поняття та види методів публічного адміністрування.
35. Поняття «адміністративна послуга» та її ознаки.
36. Основні принципи діяльності та функції публічних адміністрацій.
37. Система органів публічного адміністрування в Україні.
38. Публічне адміністрування у сфері фінансів.
39. Публічне адміністрування у сфері фінансового моніторингу.

40. Публічне адміністрування у сфері міграції.
41. Світовий досвід публічного адміністрування.
42. Поняття та види громадських об'єднань.
43. Публічна служба в Україні.
44. Завдання, цілі та функції публічного адміністрування сфери будівництва в Україні.

Вимоги до оформлення індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання слід оформляти за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша паперу формату А4 (210x297мм) через 1,5 міжрядковий інтервал.

Обсяг індивідуального завдання 15-20 друкованих сторінок. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 30 мм; праве – не менше 10 мм; верхнє – не менше 20 мм; нижнє – не менше 20 мм.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ...», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Усі структурні складові основної частини індивідуального завдання починаються з нових сторінок, відокремлюються від наступного тексту одним пустим рядком. Крапка після назви розділу не ставиться. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами без знака №. Структурні частини роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП» не нумеруються. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ» на тому ж рядку, після номера крапку не ставлять.

Ілюстрації та таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані. Ілюстрації позначають словом «Рис.» та нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рис. 1.2» (другий рисунок першого розділу). За умови наявності у роботі тільки однієї ілюстрації, цей рисунок нумерується як «Рис. 1». Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумеруються послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеним її номером. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» та номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» та вказують номер таблиці, наприклад: «продовження табл. 1.2».

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формули пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Правила цитування та посилання на використані джерела. При написанні роботи необхідно давати посилання на літературні джерела, окремі результати з яких наводяться. Такі посилання дають змогу відшукати джерела та перевірити достовірність відомостей про цитування, дають необхідну інформацію щодо нього,

допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилання в тексті на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1-7]...». Якщо в тексті необхідно зробити посилання на цитату, то вказують сторінку, наприклад [1, с.7].

Оформлення списку використаних джерел. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т. ін. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей. Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті в порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Оформлення додатків. Додатки оформлюються як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відповідно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток__» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Ілюстрації, таблиці та формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: Таблиця А.1 – перша таблиця додатка А; Рис. Д. 1.2. – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятися на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який

засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачі можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може

бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Інд. робота	Залік	Сума балів
Змістові модулі				
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

1. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник / за ред. Г. П. Ситника. Вінниця: ФОП Кушнір Ю. В., 2020. 504 с.
2. Євтушенко О. Н. Основи теорії державного управління. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 268 с. 7.
3. Державне управління : підручник : у 2 т. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко (заст.голови), Ю. П. Сурмін [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.
4. Політологія. Узагальнюючий підручник. Лекція 12. Феномен бюрократії та бюрократизму, 2010 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-111.html>.
5. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009.
6. Мельник А. Ф. Державне управління: [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с. 41.
7. Ортіна Г. В. Сталий розвиток місцевих громад в умовах децентралізації : [Моногр.] / Г. В. Ортіна, О. Г. Сокіл, Ю. О. Прус, І. В. Застрожнікова, Л. М. Єфіменко – Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2019. – 171 с

Навчальні посібники:

1. Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування:

- навч. посіб. / Укладачі: О. В. Надьон, І. М. Хмиров, Т. О. Луценко. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 175 с.
2. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст]: навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204с.
  3. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / [А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.]. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 181 с.
  4. Публічне адміністрування в Україні: [Навч. посіб.] / [В. Б. Дзюндзюк, О. Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін.]; за заг. ред. д.філос.н., проф. В. В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. – 256 с.
  5. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Київ: КНУКіМ, 2016. 167 с.
  6. Воронкова В.Г. Менеджмент у державних організаціях: навч. посібник.- К.: Професіонал, 2004.- 256 с.
  7. Оболенський О.Ю. // Державна служба: Навч.посібник. – К.:КНЕУ, 2003. – 344 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/derj-sly/452-obolons.html>
  8. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В., Ходаківський Є. І. [та ін.]; за заг. ред. О. В. Скидана. – Житомир : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
  9. Навчальний посібник з курсу «Публічне адміністрування» для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання / Уклад. Куліков П.М., Лич В.М., О. О. Мостовенко, О.П. Омеляненко, Зінченко М.М. - К.: КНУБА, 2015. – 166 с.
  10. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент: навч. посібн. / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2006. – 212 с.
  11. Вступ до публічного адміністрування: навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 372 с.
  12. Мельник А. Ф. Національна економіка: навч. 220 посіб. / А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, Т.Л. Желюк, Т.М. Попович; за ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2011.-463 с.
  13. Носова О. В. Національна економіка: навч. посіб. / О. В. Носова. – К.: «Академія». – 2013.
  14. Хошаба О. М. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Частина 13: Захист інформації в системах електронного урядування. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2017. 72 с.
  15. Лелеченко А.П., Васильєва О.І., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. Київ: 2017.110с.
  16. Вступ до публічного адміністрування: навч. посіб. Н.Л. Гавкалова, Т.А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін.; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 382 с.
  17. Нагаєв В. М. Публічне адміністрування: Електронний навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2018. 278 с.

Конспекти лекцій:

1. Публічне адміністрування: опорний конспект лекцій для студентів

спеціальності 073 «Менеджмент» ступеня освіти магістр / Укладачі О. Є. Чатченко, О.П.Ткаченко.Х.:ХДУХТ,2017.URL:
http://elib.hduht.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3471/1/2017_%D0%BF%D0%BE%D0%B7.160.pdf.

2. Шатило О.А. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів спеціальностей «Менеджмент організацій і адміністрування» та «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»): конс. лекц. Житомир: ЖДТУ, 2014. 51 с. URL: http://www.dut.edu.ua/firefox/l_1446_54132932.pdf

3. Барабаш Г.О., Луценко Т.О. Організаційно-правові основи державного управління : конспект лекцій. Харків : НУЦЗУ, 2016. 40 с.

Методичні роботи:

1. Публічне адміністрування: методичні вказівки до планів семінарських занять / уклад.: В.М. Лич, О.О. Мостовенко, О.П. Омеляненко та ін. – К.: КНУБА, 2014. – 44с.

2. Зарубіжний досвід публічного адміністрування : метод. рек. / авт. кол. : Н. М. Мельтюхова, В. В. Корженко, Ю. В. Дідок та ін. ; за заг. ред. Н. М. Мельтюхової. – К.: НАДУ, 2010. – 28 с.

Інформаційні ресурси:

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016. № 4. С. 43.

2. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності на 2019-2030 роки. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/city-build/kontseptsiya-publichnogo-upravlinnya-v-galuzi-budivnitstva/>

3. Антонова С.Є. Реалізація державної політики в сфері дотримання норм та стандартів в будівельній галузі Рівненщини. Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів і права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 7 травня 2020 р.): у 10 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч. 9. 64 с. С.22-24. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій. URL: <https://www.minregion.gov.ua/about/>

4. Бриль П.О. Досвід республіки Польща в удосконаленні публічного управління сферою житлово комунального господарства. Матеріали ХХ Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених "Дні Науки ФСП" (2021 квітня 2017 р., м. Київ) / Укладачі: А. А. Мельниченко, В.А. Прищеп, Є.А. Клейно. К.: ТОВ НВП "Інтерсервіс", 2017. 212 с. С. 161–162.

5. Подольчак Н. Ю., Хім М. К.. Міжнародні інтегральні показники оцінки ефективності роботи державних службовців у країнах ЄС. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Проблеми економіки та управління. №2 (6). 2020. С. 59-70.

6. Таран Є. І. "Співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування» та «публічне управління» у трансформаційних процесах України." Вчені записки ТНУ імені Ві Вернадського. Серія: Державне управління. Вип.31.70. 2020. С.33-37.

7. Кайлюк Є. М., Браташ М. А. Дослідження досвіду управління житловим фондом в різних країнах світу. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. 2013. № 3. С. 67-81.

8. Куспляк Г. Зарубіжний досвід застосування механізмів управління в капітальному будівництві / Г. Куспляк, І. Куспляк // Теоретичні та прикладні питання державотворення. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. Вип. 25. С. 42-51.
9. Мостовенко О.О., Зінченко М.М., Омельяненко О.П., Сучасний погляд на роль керівника будівельного підприємства // Містобудування та територіальне планування: Наук.-тех. збірник. – К. КНУБА, 2014 – Вип. 52
10. Мостовенко О.О., Зінченко М.М. Децентралізація місцевих бюджетів як інструмент подолання фінансово-економічної кризи в Україні// Містобудування та територіальне планування: Наук.-тех. збірник. – К. КНУБА, 2015 – Вип. 54
11. Мостовенко О.О. Реформування місцевого самоврядування: переваги, ризики// Містобудування та територіальне планування: Наук.-тех. збірник. – К. КНУБА, 2016– Вип. 60 – с. 235-240.
12. Мостовенко О.О., Гончаров В.В., Проблеми інноваційних впроваджень в будівництві [Текст] / О.О. Мостовенко, В.В. Гончаров, // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-управлінські та інформаційно-аналітичні новації в будівництві» (23-24 травня 2019 року, м. Київ). – Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2019.-С. 240-241.
13. Мостовенко О.О., Зінченко М.М. Інвестиційно-інноваційний розвиток – ключова детермінанта сталого розвитку регіону [Текст] / О.О. Мостовенко, М.М. Зінченко // Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Просторовий розвиток територій: традиції та інновації» (10-11 жовтня 2019 року, м. Київ). – Київ: Інститут інноваційної освіти. Київський національний університет будівництва і архітектури, 2019.-С. 55-59.
14. Мостовенко О.О. Історія приватизації та реприватизації ПАТ «Укртелеком» [Текст] / О.О. Мостовенко // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин: зб. наук. праць. – Вип.42. (Економічний). –Київ: КНУБА, 2019. – С.34-40.
15. Мостовенко О.О., Зінченко М.М. Правові механізми забезпечення регулювання розвитку місцевого самоврядування в Україні [Текст] / О.О. Мостовенко, М.М. Зінченко // Регіональна політика: політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура [зб. наук. пр.]. Вип. V. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 22 листопада 2019 р.). Мін-во освіти і науки України, Мін-во розв. громад та територій України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : «Бескиди», 2019. В 2-х ч. Ч. 1. С. 143-145.
16. Мостовенко О.О. For being an active participant in III International Scientific and Practical Conference. “Science education: problems, prospects and innovations” 24 Hours of Participation. Kyoto, 2-4 December 2020. sci-conf.com.ua
17. Мостовенко О.О., Гончаров В.В. Сучасні підходи до стратегічного управління розвитком підприємства // Просторовий розвиток територій: традиції та інновації [Текст] / В.В. Гончаров В.В., О.О. Мостовенко // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26-27 листопада 2020р). К.: ДКС Центр, 2020. С.96-99.
18. Scientific provision of accounting and taxation in the system of educational training of bachelors and masters in the field of construction V. Lych Y. Chernyavskaya M. ZINCHENKOO. Mostovenko Středoevropský věstník pro vědu a výzkum 2022; 9 Language <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=3463281>
http://czvestnic.info/ojs/index.php/cz_ojs/issue/view/25.
19. Мостовенко О.О. Особливості стратегічного планування на підприємстві

[Текст] / О.О. Мостовенко // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу» (4-5 листопада 2021 року) у 2-х ч. / за заг. ред. В.М. Лича. - Ч.2. - Київ: КНУБА, 2021.-С. 33-37.

20. О. Вергун Поняття бюрократії в творчості М. Вебера. Наукові записки. Том 7. Політологія, соціологія. Електронний ресурс – [Режим доступу] http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10156/Vergyn_Ponyattya_byurokratiyi_v.pdf

21. Непомнящий ОМ. Децентралізація державного регулювання будівельної діяльності: закордонний досвід для України // Державне будівництво №1, 2014.

22. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. ОРІДУ / [голов. ред. М. М. Іжа]. Вип. 4 (52). – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2012. – 252 с.

23. Афанасьєва Л. Активні інтеркультурні практики як індикатор взаємодії культурних груп і спільнот поліетнічного міста / Л. В. Афанасьєва, Р.І. Олексенко // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії – 2018.- Вип. 18. – С. 40 - 47.

24. Нестеренко О. М. Основні напрямки розвитку управлінської культури в умовах децентралізації: вітчизняний і зарубіжний досвід / О. М. Нестеренко // Публічне управління в системі координат: демократія, децентралізація, місцеве самоврядування: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (18 жовтня 2019 року, Мелітополь, Україна) / Відп. ред. Г. В. Ортіна. – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. – 373 с. – С. 344-347.

25. Оксін В.Ю. Мета та цілі публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні / В.Ю. Оксін// Наукові записки. Серія: Право. Вип. 9. 2020 С.102-105.

26. Мостовенко О.О., Зінченко М.М., Гончаров В.В. Децентралізація – це нові можливості об'єднаних територіальних громад [Текст] / О.О. Мостовенко, М.М. Зінченко, В.В. Гончаров // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин: зб. наук. праць. – Вип.42. (Економічний). –Київ: КНУБА, 2020. – С.73-79.